

1998-04-24
dk

2310-5172-97
0560-204

Eva Axelsson Engström
Tiliavägen 5
181 33 LIDINGÖ

Boxholms Skogar AB
Box 101
590 10 BOXHOLM

Roland Svensson
Bollkind
590 40 KISA

Anders Johansson
Nybygget
570 60 ÖSTERBYMO

Bildande av Ivranäs naturreservat i Boxholms kommun

Uppgifter om reservatet

Benämning: Ivranäs naturreservat

Objektnummer:

Skyddsform: Naturreservat

Beslutsdatum: 1998-04-24

Kommun: Boxholm

Socken: Malexander

Läge: Öster om Svanviken, Sommen.

Kartor: Topografisk karta: 7F NV
Ekonomisk karta: 075 54

1998-04-24

2310-5172-97

Gräns: Innerkanten av den kraftiga heldragna linjen på bifogad karta, bilaga 1.

Koordinater: 64 28 30 14 73 40

Areal: 27 ha

Fastigheter: Ivranäs 1:4, 1:5 och 1:6, Aspanäs 1:2 samt samfällighet samfälld för Ivranäs 2:2 och 2:3 med 50 % vardera.

Markägare: Ivranäs 1:4, 1:5 och 1:6
Eva Axelsson Engström, Tiliavägen 5,
181 33 LIDINGÖ

Aspanäs 1:2
Boxholms Skogar AB
Box 101
590 10 BOXHOLM

Samfällighet för Ivranäs 2:2 och 2:3
Ivranäs 2:2
Roland Svensson
Bollkind
590 40 KISA

Ivranäs 2:3
Anders Johansson
Nybygget
570 60 ÖSTERBYMO

Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen Östergötland

Naturtyper: Barrblandskog 22 ha (produktiv)
Bergimpediment 5 ha

Beskrivning av området

Reservatet ligger ca sju km sydost om Malexander invid Sommen i Boxholms kommun och det utgörs av två delområden. Området är starkt kuperat med flera branter med höjdskillnader på ca 70 m. Det södra delområdet, ca 18 ha, ligger i Dörrabergets norra och östra brant väster om Svanaviken, Sommen. Det norra delområdet omfattar ca 9 ha och ligger intill Kindstuguviken, Sommen. Även detta område är huvudsakligen en brant i nordlig, östlig och syd till sydvästlig riktning. Berggrunden utgörs av granit och jordlagren domineras av en blockrik morän, ställvis är området storblockigt.

Området utgörs av äldre barrskog där tall och gran dominerar. Här finns också ett relativt stort inslag av asp och björk. Enstaka rönn, lind, oxel och ek finns också. 33% av träden är över 100 år och 70 % är över 90 år. I områdena finns gott om död ved, både stående och liggande. Detta gäller särskilt granen men död ved finns även av tall, björk och asp.

Floran är relativt rik med förekomst av t ex knärot, linnea, gökärt, skogsvicker, klotpyrola, murgröna. Några arter tyder på att bete har förekommit i skogen t ex

kattfot och blåsuga. I den södra branten finns blåsippa, sårläka, smultron och bergslok. I ett aspbestånd längst i norr finns bl a blåsippa, vitsippa, vårärt, vätteros, ormbär och gullviva.

Bland kryptogamer (mossor, lavar och svampar) finns i nuläget 14 kända rödlistade arter och signalarter. Bland dessa kan nämnas gammelgranslav *Lecanactis abietina*, laven rostfläck *Arthonia vinosa*, stuplav *Nephroma bellum*, bårdlav *Nephroma parile* och grynig filtlav *Peltigera collina*. På en oxel finns den rödlistade arten västlig njurlav *Nephroma laevigatum* (hotkategori 4). I området finns också skriftlav *Graphis scripta* och korallav *Sphaerophorus globosus*.

På de stora blocken i norra delområdet västra del har påträffats fällmossa *Antitrichia curtipendula* och västlig hakmossa *Rhytidiadelphus loreus*. Barkticka *Oxyporus corticola* förekommer på asplågor och på enstaka tallar finns Tallticka *Phellinus pini*. Alla dessa arter signalerar höga naturvärden och lång skoglig kontinuitet.

Den rika förekomsten av död ved och den stora variationen av småhabitat i området torde göra att insektslivet är rikt och med stor sannolikhet finns här många rödlistade arter.

Området är viktigt t ex ur hackspettsynpunkt. Många träd har bohål. Här finns spillkråka (hotkategori 4) och mindre hackspett (hotkategori 4). Vittryggig hackspett sågs i området hösten 1995. Även mindre flugsnappare (hotkategori 3) har påträffats.

Enligt häradskartan över Ydre härad 1881 ligger reservatet inom dåvarande Ifranäs hemman i Malgesanda socken (Malexander). Marken utgjordes av utmark, barrskog. Sannolikt förekom skogsbete.

Ärendets beredning

På grund av områdets höga naturvärden som dokumenterats i samband med Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering har Länsstyrelsen funnit det angeläget att området får ett varaktigt och lagligt skydd. Frågan om bildande av naturreservat togs upp med markägarna 1997.

Länsstyrelsen gav Svensk Fastighetsvärdering AB i uppdrag att utföra en värdering av det intrång som förslaget till reservatsföreskrifter innebär för fastigheten.

Länsstyrelsen har med stöd av 29 § naturvårdsförordningen träffat en uppgörelse om intrångsersättning med berörda sakägare. Naturvårdsverket har ställt erfoderligt belopp till förfogande för intrångsersättning. Förslag till beslut har sänkts på remiss till berörda myndigheter. Remissvaren samt Länsstyrelsens överväganden återfinns i bilaga 3.

Med stöd av EU:s LIFE-fond har ett projekt startats för att bevara den akut hotade vittryggiga hackspetten i Sverige. Tio storområden har valts ut inom vilka ska bildas minst ett naturreservat och flera biotopskydd samt i övrigt tecknas naturvårdsavtal med markägare för att bevara och utveckla miljöer för den vittryggiga hackspetten. Ett storområde har valts ut vid södra Sommen i Östergötland. Tidigare har Sjöviks naturreservat bildats i detta storområde. Ivranäs naturreservat ligger också i detta storområde och reservatsbildningen har delvis finansierats med medel från EU:s LIFE-fond.

Beslutets överensstämmelse med naturresurslagen

Naturresurslagens (NRL) grundläggande hushållningsbestämmelser (kap 2 § 6) anger att områden som är av riksintresse för naturvård skall skyddas mot åtgärder, som påtagligt kan skada naturmiljön. Den del av reservatet som ligger närmast Sommen är beläget inom ett område av riksintresse för naturvården, NE 31 Sommen, och friluftslivet, FE 2 Sommen. Genom reservatbildningen och upprättandet av skötselplanen skyddas en del av Sommen mot åtgärder som skulle kunna skada naturmiljön och därigenom har syftet med hushållningsbestämmelserna i NRL uppnåtts.

Grund för beslutet

Området utgör ett mycket värdefullt skogsområde med varierade skogstyper i brantmiljö och en stor mångfald av växter och djur knutna till naturskogsmiljöer, bl a flera hotade arter. Värdena är till stor del knutna till den rikliga förekomsten av död ved, såväl stående som liggande. Området har höga botaniska, ornitologiska och entomologiska värden. Området bör särskilt skyddas på grund av dessa höga biologiska värden. Området utgörs av det i EU:s habitatdirektiv prioriterade habitatet västlig taiga.

De strandnära delarna av reservatet ingår i riksintresset Sommen både för naturvård (NE 31) och friluftsliv (FE 2).

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området, som avgränsas av innerkanten av den kraftiga heldragna linjen på bifogad karta (bilaga 1), bör av skäl som nämnts särskilt skyddas. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 § naturvårdslagen området som naturreservat.

Naturreservatets namn ska vara Ivranäs naturreservat.

Ändamålet med reservatet

Ändamålet med reservatet är att bevara en relativt opåverkad äldre skog med innehåll av alla de komponenter som är viktiga för fortlevnaden av hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter. Ändamålet är även att - inom ramen för detta mål - ge möjlighet till naturupplevelse och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Reservatsföreskrifter

För området skall gälla de föreskrifter enligt 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen, vilka anges nedan.

A Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastigheten inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla

1. att bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
2. att uppföra byggnad eller annan anläggning;
3. att anlägga väg, hamn, brygga, campingplats eller uppställningsplats för fordon;

4. att anordna upplag;
5. att anordna motor- eller skyttebana för övning eller tävling;
6. att ändra florans eller faunans sammansättning genom införande av för området
nya arter;
7. att gräva upp växter;
8. att tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel;
9. att använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel;
10. att tillföra kalk eller andra mineralämnen;
11. att avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd;
12. att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle;
13. att framföra fordon annat än på befintlig traktorväg;
14. att uppföra mast, vindkraftverk, eller att uppföra luft- eller markledning.

B Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående sakägares skyldighet att tåla intrång

Med stöd av 9 § naturvårdslagen förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till marken att tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet.

1. utmärkning av reservatet;
2. iordningställande av anordningar för friluftslivet som anges skötselplan;
3. naturvårdsinriktade åtgärder enligt skötselplan utan ytterligare ersättning.

C Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet

1. att framföra motordrivet fordon eller cykel;
2. att tälta eller ställa upp husvagn;
3. att medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur;

4. att bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
5. att plocka växter eller växtdelar med undantag för bär och matsvamp;
6. att på ett störande sätt utnyttja radio, bandspelare, musikinstrument eller dylikt;
7. att störa djurlivet genom att klättra i boträd eller samla ryggradslösa djur;
8. att förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla;
9. att göra upp eld.

Dessutom är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet

10. att anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet;
11. att utföra sådan vetenskaplig undersökning som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet.

D Bestämmelser enligt 9 § naturvårdsförordningen om vård och förvaltning

1. Med stöd av 9 § naturvårdsförordningen meddelar Länsstyrelsen härmed föreskrifter för naturvårdsförvaltningen för Ivranäs naturreservatet genom att fastställa bifogad skötselplan. Fastställelsen gäller dock inte den ekonomiska utredningen i skötselplanens bilaga 3.

Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. Dock kan en omprövning ske om särskilt behov uppstår. Naturvårdsförvaltaren skall göra en översyn av skötselplanen vart tionde år och bedöma behovet av revidering.

2. Reservatet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 031522) och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
3. Naturvårdsförvaltare är Länsstyrelsen Östergötland.

Beslutet gäller från den dag den vunnit laga kraft.

Hur man överklagar, se bilaga (formulär 115, Miljödepartementet).

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket Länsstyrelsen i plenum fattat beslut, har förutom föredraganden deltagit länsrådet Magnus Holgersson, länsassessor Jan Kaller, biträdande länsarkitekt Lars Fransson och biträdande länsantikvarie Carin Claréus. I styrelsens beslut deltog landshövdingen och ledamöterna Bo Pettersson, Lars Wallin, Stefan Hagfeldt, Lars-Erik Johnsson, Hugo Andersson, Carl G Nilsson, Kristina Bengtsson, Gunnar Asserhed och Dan Ericsson samt suppleanterna Anna Stråkander Ahlesten, Jörgen Oscarsson, Sven-Åke Lundh, Britt Olauson och Margareta Borggren.

Björn Eriksson
Landshövding

Lars Gezelius
Byrådirektör

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. PM angående remissinstansernas synpunkter
4. Formulär 115

Akten (naturreservatsdossier)

Kopia till

Naturvårdsverket
Boxholms kommun
Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Boxholm, 595 80 Mjölby
Skogsvårdsstyrelsen
Verksledningens kansli
Reservatsförvaltaren, Bo Gustafsson
Kulturmiljöenheten
Planenheten
Lantmäterimyndigheten, fastighetsbildning, Box 476, 581 05 Linköping
Lantmäterimyndigheten, landskaps- och fastighetsinformation, Box 476,
581 05 Linköping
Länets författningssamling
Objektsregistret
Tidningskungörelse

